Ч. 113 (11.454). Львів, пятниця 24. травня 1929. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

На маргінесі Загального Зїзду „Рідної Школи".

Львів, 23. травня 1929.

Одним з найспокійніших Зїздів „Рідної Школи" був Зїзд з 1927 р. Над Товариством висів тоді понад 100-тисячний довг. Край і еміграція стояли під знаком допомоги жертвам повені. Ясно було, що це може катастрофально відбитися на жертвенности на всі інші цілі, а в цьому й на „Рідну Школу". А біланси „Рідної Школи" з попередніх років наглядно виказували: жертвенність суспільности — одинока підстава істнування Товариства, не додержує кроку зростаючим вимогам рідношкільної мережі, дефіцити Товариства ростуть з року на рік. В додатку: серед суспільности під враженням міжпартійної гризні на терені Головної Управи стало підійматися певне настороження у відношенні до „Рідної Школи". „Рідна Школа" стояла перед маревом розвалу. Тому й тихо було на Зїзді 1927 р., (поза кількома демонстраційними вибриками сельробівських делегатів!) Колиж прийшло до вибору Головної Управи, радикали відмовилися ввійти до неї. Таким чином одиноким репрезентантом лівих угрупувань у новій Гол. Управі залишився соц.-дем. д-р В. Старосольський. Одначе він зложив мандат.

Після Зїзду ліва преса вдарила на алярм: „Рідну Школу" захопила „ундо-ухівська реакція"... І розпочалася неперебірчива в засобах підїздова кампанія проти Головної Управи, якої фронт перекинено з часом і на американський ґрунт. Посипались підозріння, наклепи, мішання з болотом окремих рідношкільних діячів. Край, знаючи ближче наших лівих і їх неперебірчиві засоби боротьби, на цю кампанію відповів збільшенням жертвенности на „Рідну Школу".

Зате ослабла жертвенність заокеанської еміграції. „Рідну Школу" втягнено там у вир внутрішніх спорів. Кожний вискок проти Головної Управи „Нашого Слова" і „Громадського Голосу" використовувано до шпунту. А жертвенність еміграції вже й без того спадала з року на рік (в р. 1924/25 — 9.051.44 ам. дол., в р. 1925/26— 8.779.15 ам. дол., в р. 1926/27 — 7.626.50 ам. дол., в р. 1927/28 — 5.292.30 ам. дол).

Перед новою Головною Управою стояли два шляхи: 1) зліквідувати частину шкіл у Львові і таким чином набрати віддиху та взятися на обмеженому відтинку за відповідну реформу приватного шкільництва; 2) за всяку ціну змагати до збереження істнуючих шкіл, рахуючи на здоровий інстинкт широких мас у краю і на еміграції, рахуючи на пробудження масового почуття ваги „Рідної Школи" в наших змаганнях і на масову відсіч лівим розбивачам.

Головна Управа вибрала другий шлях, хоч була свідома того, що на якийсь час опиниться в тяжкому положенні! Бо перебиваючись від першого до першого з платнями учительства, не буде змоги: проводити відповідних реформ, санувати відносин по кружках на провінції, розвести відповідну пропаганду живим словом у краю (обмежуючи її до закликів і статтей у пресі). На все те необхідні фонди. Міжтим жертви, які впливали, не вистарчали навіть на виплату голодових платень учительству. Отже фінансова справа силою обставин заабсорбувала всю увагу Головної Управи. За всяку ціну зберегти істнуючу сітку шкіл! Літом мин. року здобулася Головна Управа на висилку делегата до Америки. Його акція увінчалася справді повним успіхом. А крім цього ще більше піднеслася жертвенність краю.

Прийшла врешті так довго очікувана хвиля передишки. „Рідна Школа" позбулася [illegible] частини довгів, значить, може взятися до переведення відповідних реформ; значить, може взятися до налаштовування меткого організаційного апарату і т. д.

І ось Головна Управа скликує Зїзд. В тій надії, що рідношкільний парлямент серіозно проаналізує положення рідношкільної справи і намітить шлях дальшої діяльности.

Зїзд не виконав свойого завдання. Зараз на вступі один з делеґатів (д-р Венґльовський з Борщева) подав до прилюдного відома заяву одного з лідерів соц.-рад. партії про необхідність розбиття Зїзду. Це і необережний, зате дуже характеристичний виступ одного з соц.-рад. делеґатів (про цей виступ другим разом!) до певної міри здетонували соц.-рад. ватажків. І вони обмежилися до обструкційних вічевих промов, протягаючи Зїзд поза 10-ту годину в ночі, не допускаючи до вичерпання дневного порядку й до ухвалення резолюцій.

Терен рідношкільного Зїзду використали соц.-радикали для викликання якнайбільшого несмаку у його учасників, для ослаблення захоплення рідношкільною справою, для утруднення діяльности нової Головної Управи.

А коли комісія-матка запропонувала мандат до Гол. Управи сен. Макухові, він відмовився його приняти. (З соц.-рад приняв вибір А. Домбровський, з соц.-дем. п-ні С. Федорчакова). Стара, добре відома тактика...

На дневному порядку нарад Зїзду була м. ін. вельми важна справа зміни статуту Т-ва. Для Головної Управи дуже важно було вислухати думки краю про запропоновані зміни. Тому ці зміни поставлено дуже різко. Рахуючись з тим, що Зїзд тільки небогато часу зможе присвятити цій справі. Отже ходило про те, аби вибрана Зїздом статутова комісія дістала сконкретизовані внески до відповідних (різко зясованих!) параграфів проекту. Таким чином облекшено би працю комісії і майбутнього Зїзду, який доконечні зміни ухвалив би.

Та наслідком тактики сорокачленного гуртка, що під проводом соц.-радикальних лідерів перемінив Зїзд у віче, справи статуту не передискутовано. В імя чого і для чийого добра це сталося?

М. Струтинський.

Під прапором фашизму.

Польська політика в орбіті італійських впливів.

Саме в дні відкриття конференції малої антанти в Білгороді, відвідав Будапешт польський міністр закордонних справ Залеський. У відповіді на запросини вступити в склад малої антанти, Польща за спонукою Італії інавгурує нову добу співпраці з Мадярщиною, себ-то з державою, проти якої головно є звернена коаліція Чехословаччини, Югославії й Румунії. Одночасно Польща має за завдання погодити Румунію з Мадярщиною, а тим самим іще більше підірвати або й розбити звязок малої антанти.

Мін. Залеський прибув до мадярської столиці в понеділок вечором, де його витали дуже оваційно. Представникам мадярської преси заявив мін. Залеський, що його відвідини не мають ніяких політичних цілей і є тільки звичайним актом дипльоматичної куртуазії. Однак він сподіється, що підчас свого побуту матиме нагоду обговорити з прем. Бетленом і мін. закордонних справ Вальком низку міжнародніх політичних квестій. Чи справді так говорив мін. Залеський, чи може так незручно, а радше неграмотно передала цю розмову польська аґенція (АВ), досить того, що перша частина заяви польського міністра закорд. справ суперечить другій і навпаки. Твердження мін. Залеського, що його відвідини не мають політичних цілей (якщо, очевидно, вірити АВ), є чисто „дипльоматичного" покрою. Тут слова мають за завдання закрити думки і діла.

Відвідини мін. Залеського в Будапешті мають далекойдучі політичні цілі, а на одну з них вказав таки польський міністр закорд. справ, кажучи: „З великою радістю вислухав я недавно заяви Бетлена, що він рахує на посередництво Польщі при спробі поліпшення сусідських взаємин між Мадярщиною і Румунією". Це одна з політичних цілей відвідин мін. Залеського. За нею скривається багато інших. Будапешт є тим місцем, в якому зустрічаються — так сказатиб — симпатичні лучі, що вистрілюють з Риму і Варшави, в Будапешті зосереджується вихідна точка італійської політики, що розстрілюється з одного боку в напрямі Відня, а з другого в напрямі Балкану і Чорного Моря. Будапешт відвідував недавно держ. секретар Гранді, а тепер мін. Залеський і то саме в часі конференції малої антанти.

Муссоліні вже від довшого часу старався приєднати Польщу, втягнути її в орбіту італійських впливів й італійських інтересів та знівелювати французькі впливи. З моментом утвердження фашистівської влади в Італії Муссоліні виступив у користь Польщі в справі східніх границь. Вирішення галицької справи в користь Польщі, це головно заслуга Муссолінія. З моментом вибору папою б. нунція у Варшаві монсін. Ратті польська політика виявила ще більше тяги до Риму. Безпосередньо після замирення між Ватиканом і Квіриналом наступив новий акт: піднесення польського посольства при Квіриналі й італійського посольства у Варшаві до ранги амбасад. Польська політика на римському ґрунті спирається тепер на двох основах: на Ватикані (монархічно-духовна влада) і на Квіриналі (фашистівська влада). За цю допомогу, яку досі Польщі дав світський і духовний Рим, за те відзначення Римом Польщі, ця остання має виконати означені завдання в користь Італії. Інтереси Італії й Польщі скупчуються в наддунайській Европі, на теренах, що ділять Польщу від Італії. На перше місце з італійської точки погляду висувається тут австрійська проблема, вірніше: справа приєднання Австрії до Німеччини. Для Італії приєднання Австрії до Німеччини це безпосередня границя між Німеччиною й Італією та натиск Німеччини на Трієст і Адріятик. Для Польщі є воно узалежненням від Німеччини її сухопутнього контакту з Італією і державами західної Европи. Спільне італійсько-польське поборювання приєднання Австрії до Німеччини є одночасно боротьбою проти віденського соціялізму (найяскравішого виразника „Anschluss-у") і боротьбою проти Чехословаччини й її впливів у Відні та франкофільської малої антанти.

Другою обєднуючою Рим і Варшаву проблемою є відношення до Мадярщини („покривдженої" тріянонським трактатом) і у звязку з тим до малої антанти. Створена Бенешом мала антанта до нинішнього дня не виявила ясно обличча своєї політики. Поза асекурацією у звязку з тріянонським трактатом Чехословаччина, Югославія й Румунія не найшли основи спільної політики напр. у таких питаннях, як проблема европейського Сходу і в питаннях взаїмного відношення. Італійська політика від довшого часу змагає до розсадження малої антанти і до знівелювання її впливів в західному напрямку (Австрія) та полудневосхідному (Балкан). До цього в першу чергу має служити змінення становища Мадярщини та вирівнання розбіжностей між нею і Румунією. Саме Польщі має припасти почесна роля посередника (з доручення Риму) між Бука-

рештом і Будапештом. За це Польща малаб у Мадярщині (разом із союзною Ромунією) союзчика на випадок хуртовини зі Сходу.

Третьою точкою, де виступає спільність італійсько-польських інтересів є Чорне Море. Італійська експанзія вже від довшого часу розвивається в напрямі Чорного Моря і Близького Сходу, змагаючи до домінуючого становища на тому терені. В тому самому напрямку традиційно проявляє свої тенденції й Польща. Італія заходить на Чорне Море від моря (через Босфор) і через Болгарію (ворожу до Югославії) та Туреччину (відтягнену від радянських впливів), а Польща змагає до Чорного Моря за посередництвом Ромунії і (в незаспокоєних надіях) через Україну. До тогож Ромунія, Мадярщина, Туреччина у польських рахунках — це істнуючі або — при допомозі Італії — сподівані союзники Польщі у майбутньому зударі з Рад. Союзом.

Ось в загальному головні точки, в яких сходяться спільні інтереси Італії і Польщі, які під сучасну пору зустрічно перетинаються в Будапешті, де недавно гостював Гранді, а тепер гостює Залеський. Тут, в цій точці завязується вузол італійсько-польської спільности інтересів. Тут Італія, притягаючи Польщу і розсаджуючи малу антанту, підставляє ногу дотеперішній супрематії Франції в середущій і полудневo-східній Европі. Тут Польща асекурується перед відверненням милостивого обличча Англії на випадок повалення консерватистів. Тут вкінці фашистівська Італія впливає на дозрівання фашистівського ладу в Мадярщині і Польщі.

Шумському далі не вірять.

У харківському „Комуністі“ опубліковано постанову інтернаціональної контрольної комісії (ІКК) Комінтерну в справі О. Шумського та К. Максимовича, яких обвинувачено в націоналістичному ухилі і в підтримуванні звязків з „антикомуністичною ґрупою Василькова-Турянського, що на початку 1928 р. відкололася від Комуністичної Партії Західної України і тепер працює на користь польського фашизму“. З цеї постанови ми довідуємося, що комісія інтернаціональної контрольної комісії та ЦКВКП(б) перевела слідство в справі Шумського й Максимовича й запропонувала їм безумовно відмежуватися від ґрупи Василькова-Турянського та категорично осудити цю ґрупу.

По переведеному слідстві Шумський та Максимович вислали до московської „Правди“, органу ЦК-ту ВКП(б), листа, в якому відсепаровуються від ґрупи Василькова-Турянського та осуджують її. Одначе „Правда“ цього листа не опублікувала, а передала до комісії. Зате надрукував його в цілости харківський „Комуніст“ з дня 17. травня ц. р. У листі читаємо:

„1. Ми рішуче й безумовно осуджуємо розколу КПЗУ і не можемо інакше кваліфікувати політичну поведінку ґрупи Василькова-Турянського, як не тільки організаційний, але й ідейний розрив з Комінтерном, зраду принципів комунізму та сповзання на позицію дрібнобуржуазного націоналізму.

2. Ми вважаємо за злочин проти Комінтерну та за зрадництво інтересів робітничої кляси виступ Василькова-Турянського з власним списком на виборах до сойму, що обєктивно було прямою послугою пілсудчині.

3. Ми вважаємо за політично-фальшиву деклярацію ґрупи Василькова-Турянського про розпуск своєї організації, бо видимий розпуск організації при обстоюванні засуджених Комінтерном поглядів, при збереженні за собою трибуни сойму та організаційних позицій у Сільробі не може означати нічого іншого, як конспірацію від Комінтерну та продовження боротьби з ним під псевдонімом.

4. Ми рішуче протестуємо проти використання ґрупою Василькова-Турянського наших партійних імен у виправдання своєї поведінки. Над нами висіло останні два роки тяжке незаслужене й неправильне обвинувачення в націоналістичному ухилі, хоч ми не розходилися й не розходимося з лінією КП(б)У в національному питанні, що й визнала спеціяльна комісія вищих інстанцій ВКП(б) та Комінтерну. Ось чому ми відкидаємо спроби розкольників прикриватися нашими іменами й тим більш протиставляти нас ЦК КП(б)У.

5. Ми вважаємо за обовязок кожного комуніста, робітника та селянина Західньої України викриття розкольників та ще більше згуртовання навколо КПЗУ та її ЦК, керованого Комінтерном у боротьбі за комунізм“.

Контрольна комісія розглянула цю заяву й признала її незадовольняючою, а крім того ухвалила в справі обох обвинувачених велику постанову, з якої ми наводимо лише кінцеве мотивування та само рішення:

„Не побажавши безумовно відмежуватися і засудити ґрупу Василькова-Турянського та обумовивши своє засудження вимогою зняття з нього обвинувачення в націоналістичному ухилі, Шумський тільки підтвердив факт, що в даний час він ще не звільнився від цього ухилу і взагалі на засіданні комісії ІКК і ЦККВКП(б) Шумський не виявив потрібної для партії щирости у визнанні своїх помилок.

За небажання безумовно засудити антикомуністичну ґрупу Василькова-Турянського комісія ІКК і ЦКК ВКП(б) ухвалила оголосити тов. Шумському сувору догану з попередженням.

Щодо Максимовича, то в процесі робіт комісії виявилося, що Максимович з одного боку умовно засуджує ґрупу Василькова-Турянського, а з другого — підтримує з нею звязок політичного характеру. *Через це комісія висловилась за виключення Максимовича з Комінтерну, як особи, що далі додержує звязки з антикомуністичною ґрупою, яка працює на користь польського фашизму*“.

Все повище таке ясне, що не вимагає особливих коментарів. Шумського і Максимовича копають комуністи далі за їх старі „націоналістичні гріхи“, дарма, що вони їх осуджують та від них тепер відпекуються.

Зїзд Малої Антанти.

Берлін, 17. травня 1929.

Цьогорічний зїзд Малої Антанти відбудеться в Білгороді від 20 до 22 травня. Крім офіційних конференційних днів, в програмі передбачується кілька „приватних“ поїздок учасників конференції над Адрію й до інших сербських літниськ. Помимо доволі цікавої політичної обстановки, в якій конференція має відбутись, европейська преса присвячує їй розмірно мало уваги. Богато більше зацікавлення викликують останні бої на репараційному фронті, близькі англійські вибори, нова фаза в розвитку китайської революції і навіть назріваючі непорозуміння поміж Квіриналом і Ватиканом. Брак заінтересування збоку західньоевропейської суспільности до цьогорічної малоантантської конференції є остільки зрозумілий, що вона не приносить нині нічого нового, окрім хіба плянів розбудови своїх економічних позицій. Але тим більший інтерес мусять мати всякі зїзди Малої Антанти для нас. Політика малоантантського трисоюза, спрямована в загальному у напрямку втримання версайського стану посідання в південно-східнім куті Европи, закріплює ненормальний стан, в якому великі, важні частини української землі є засуджені на стале перебування в ромунсько-чеській займанщині. Оскільки ворожою є нашим змаганням Мала Антанта, слідно по всіх її політичних вчинках. Останнім виявом цієї ворожости у відношенні до нас був малоантантський меморіял *в справах національних меншостей*, висланий під кінець квітня до Льондону, для розгляду в славній „комісії трьох“ (Чемберлен, Адачі, Квінонес де Леон).

Як відомо, остання женевська дебата над справами національних меншостей, яка має в червні продовжуватись з нагоди зїзду Ради Ліґи Націй у Мадриді, покінчилась покликанням студійної „комісії трьох“. Вона має розглянути проєкти і виробити напрямні в справі реформи правно-державного положення европейських національних меншостей як також намітити ревізію в процедурі полагоджування меншостевих жалоб. До цього часу вплинуло до студійної комісії 17 ріжних проєктів розвязки меншостевого питання, між іншим також проєкт Малої Антанти. Щось більше реакційного і тупого як цей малоантантський проєкт годі подумати. У своїй суті, цей меморіял якогонебудь істнування меншостей взагалі не признає; союзні політики М. Антанти бачать у своїх меншостях тільки експериментальний матеріял, якого вся проблематика полягає у тому, якими способами можнаб оті меншости найскорше денаціоналізувати і злити їх в одну цілість з даними „державними націями“.

Коли в тих умовах справа малоантантських національних меншостей поставлена як одна із точок порядку дня конференції, то можна собі уже більше менше представити, як і в якім тоні вестимуться у Білгороді меншостеві дебати. Таксамо як в усіх інших ділянках так теж у справах меншостей Мала Антанта виходить з заложення: не сміє статись нічого, що виходилоб поза букву мирових договорів! Цілком зрозуміла річ.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

В атмосфері духового зближення.

(Враження з Давос.)

(Докінчення.)

Перша стріча студентів. Французи, як звичайно, у своїх темноблакитних або чорних шапочках **(béret basque)**, вбрані скромно, майже недбайливо, краватки часто-густо помандрували кудись у бік і відкрили недискретним очам самоту металевої спинки. Німці і швайцарці переважно елегантно повбирані, більше церемонні, трохи штивні.

Вечором у великій готелевій салі зустрічається уперве еліта **Ecole normale supérieure (les Normaliens, як їх називають)** і сіра сорбонська **братія (les Sorbonnards) з представниками Studentenverband-ів** і буршами Гайдельберґа, Берліну і Фрайбурґа. Богато взаємної симпатії в очах, але ще більше несміливости у голосі і рухах.

У великій пригоді стає, як звичайно, жіноцтво. Мімі і її французькі товаришки завойовують симпатії німців безпретенсіональністю поведінки, широю вдачею і гарною лінією ноги. Німкині імпонують французам гордовитою поставою, високим станом і правом голосу до парляменту. Не перший це раз у історії сповняють жінки дипльоматичну місію.

Музика грає до танцю. Французи на загал танцюють зле, імпровізують і говорять компліменти тоді, коли треба зважати на такт. Німці завжди сумлінно і вручно беруться до річи. Зрештою вони ще й у смокінгах, коли поміж французами я не находжу ніодного вечірного вбрання.

Дискусійний студентський вечір виявляє сильну активність німецьких студентів і велику стриманість французів. Після німецького реферату „Університет і ми“ у дискусії забирають голос виключно німці.

Замітне те, що більшість промовців закликає студентство до братання з пролетаріятом. Всі підчеркують виїмкове становище сьогоднішньої молоді, що виросла на руїнах великого безладдя, що звалося війною. З усіх майже уст чути голоси критики суспільного ладу в старій Европі і бажання взяти активну участь у неминучій перебудові світа.

А французи мовчать завзято. Тільки після замкнення дискусії вже знаний нам товариш В. згуртовує довкруги себе широку авдиторію німців і намагається переконати їх у доцільности мирної пропаґанди ідеї пацифізму і неокатолицького світогляду. Слухають уважно, а потому всміхаються і здвигають раменами, до річевої дискусії й уста їм не складаються. Чи варто дискутувати з апостолами і сновидами? — здається говорять їх очі.

Через кілька днів знову чути голоси скарги німецьких студентів, що бракує їм контакту з французами. Тоді президент франко-німецького товариства д-р Ґравтопф читає доклад на тему: „Як французи уявляють собі німців“. Вінже проживав довгі роки у Парижі і нібито знає цей край, його культуру і людей. На ділі виходить щось дуже недотепне. Авдиторія, звичайно, у час докладу примушена мовчати і приневолена слухати безконечних застережень, непевности і хитань прелеґента, що робить враження, нібито заховав він перед нами преважні тайни, але задля невідомих причин не хоче їх виявити. З самого початку заявляє, що політичних питань не буде торкатися, але якже обійти їх мовчанкою? Найменше слово критики сказане під адресою французів і мінімальна похвала німців виходять недотепно в устах п. Ґравтопфа. Стає зрозуміло, що ум цього німця остав непорочно германським і не заразився у Парижі ні трішки французьким **„esprit“**.

Рятує ситуацію, як звичайно, завідувач курсів проф. Ц. (швайцарець). Він наперед серіозно застерігається, що впоряджені курси це діло наскрізь аполітичне, а тому радить не починати дискусії, що не доведе ні до чого, а просто зійти у низ до бару і за малими столиками і у час дозвілля поміж танґом і чарльстоном продовжувати це зближення, яке ніяк неможливо налагодити у викладовій салі, в атмосфері дискусій на тему окупаційних військ або високости репараційних сум.

Дехто протестує. Позвольте хоч послухати французьке слово, „їх“ опінію про нас, — просяться німці. Але воля деспота (так назвали тут проф. Ц.) є невблагана. Д-р Ґравтопф червоний як борщ вилазить зпоза стола, а з бару доходять уже згуки джезбенду і муринське горло гремить у гучномовець модну пісоньку:

I wonder where my baby is gone to night...

Французько-німецьке зближення стає дискретнішим, більш інтимним, але чи тревалішим у наслідках?

що ще підчас недавніх менщостевих дебат у Женеві Польща солідаризувалася в кожній точці з позиціями Малої Антанти. Осьтак, перед нами виринає черговий раз в усій своїй реакційности, застигла система поанкаризму.

Не можна зрештою твердити, що контрагенти Малої Антанти добре себе почувають в отій системі. Вони знають, або бодай інстинктовно відчувають усі її слабі сторони. Але вони знають теж, що зломання цеї системи означає кінець їх „впливів і сили". Тому цілком зрозуміле, що вся вага цьогорічної конференції концентрується *на справі відновлення системи малоантантських політичних договорів.* Всі оті договори кінчаються в червні ц. р. Як відомо, Мала Антанта не базується на якомусь *одному* спільному договорі, але щей досі представляє цілу систему всяких договорів поміж всіми трьома контрагентами. Осьтак для прикладу: Румунія має окремі договори з Югославією і Чехословаччиною й вони ані своїм змістом ані політичними цілями не є ідентичні з тими договорами, що їх має наприклад Чехія з Югославією. Щойно перед трьома роками малоантантським політикам поталанило довести бодай до того, що означено спільний час тривання тих договорів. Тим разом має відбутись знамення спроба довести також до *єдности змісту* у тій системі договорів, або навіть заступити її одним колективним договором. Пресова опінія відноситься до цеї спроби доволі скептично; але не зважаючи на те, сама спроба як така, є доволі характеристична перш за все як малоантантське намагання тим міцніше сціпитись в одну органічну нерозривну єдність. Тимчасом є це доволі сумнівна річ, чи поанкаризм взагалі здатний так далеко сконцентрувати свою малоантантську твердиню. Річ у тім, що такий єдиний і для всіх однаково обовязуючий договір буде, наприклад, примушувати Чехословаччину займати з Югославією солідарне становище, скажемо, в справах тіснішої балканської політики. Це булоб однозначне з погіршенням чеських відносин до Болгарії і ще гірше до Італії. З огляду на румунсько-радянське суперництво такий спільний договір примушував би наприклад Чехію і Югославію займати вороже становище до СРСР., чого оті держави явно і просто тепер в ніякому разі не зроблять. З огляду на ті внутрішні суперечности й деяку розбіжність зовнішньополітичних інтересів, заключення єдиного малоантантського договору є доволі сумнівне. Таким чином, треба з тим рахуватись, що малоантантська конференція продовжить істнуючі вже договори на три чи пять літ, без того, щоби найти для центральної малоантантської ідеї *вдержання середньоевропейського стану посідання* одну договірну платформу.

Та всеж вага цьогорічної конференції лежить фактично у чомусь іншому. Тим разом вона всеціло стоїть під знаком — економіки. Первісна мета Малої Антанти була негативна: втримання істнуючих границь, відносин і договорів. Тимчасом розвертання політики ревізіонізму виявило, що на тій базі Мала Антанта втриматись не зможе. Таким чином, вже на обох попередніх малоантантських конференціях виринула думка підсунути під політично неґативну мету Малої Антанти також позитивну програму? З тих міркувань виринув проєкт створення *господарської малої антанти, як зав'язку господарського союзу всіх держав середньої Европи.* Але й тут, приходиться підходити до господарських малоантантських проєктів з великою дозою скептицизму. На цьому місці вже була мова про те, що інтереси індустріяльної Чехословаччини й аграрної Румунії та Югославії розходяться доволі далеко. Що більше розходяться також інтереси Румунії та Югославії, які є доволі гострими конкурентами на світових аграрних ринках. Причин для розвязки проблеми зновже таки приходиться шукати в політичному. Коли нині [illegible] поанкаризм намагається розбудувати Малу Антанту не тільки як політичний, але й як першорядний господарський чинник на південному сході, то в тім явищу бачимо дальший тяг скритого, але незвичайно інтенсивного економічного змагання Франції з Італією і перш за все з Німеччиною. Коли взяти за мірило оцінки саму Німеччину, то стане ясним, що у всіх трьох державах Малої Антанти Німеччина стоїть як імпортер на першому місці а числа її ввозу хитаються весь час поміж 22.5 до 30 проц. у такий час, коли ввіз Франції до згаданих держав осягає пересічно лише 8 проц.! Ті процентові відношення виявляють наглядно як вузкою є економічна база французької політики на Балкані.

Щоби не допустити до такого розвитку справ, Франція заініціювала оце після стабілізації своєї валюти широку позичкову балканську політику, намагаючись заливати Балкан своїм фінансовим капіталом. Психольоґія французького рентієра остала незміненою і нині стоїмо перед фактом, що у французьких банках лежить 20 міліярдів золотих франків шадничих грошей, які потребують поля ділання. Російський ринок нині відпав, але зате відкриваються широкі перспективи на голоднім на гріш Балкані та взагалі на Сході. Осьтак Франція фінансувала недавно велику закордонну позичку Румунії й проф. Ріст із „Banque de France" є нині фактичним румунським фінансовим диктатором. Подібну позицію має в Болгарії француз Шарон, який управильнює болгарські фінанси французького походження, придбані болгарами за допомогою т. зв. позички Ліґи Націй. Таксамо югославянська диктатура живе тільки з короткотермінових французьких кредитів. Ця зростаюча офензива французького фінансового капіталу стрічає скрізь по дорозі сильний спротив німецько-італійського індустріяльного капіталу. Осьтак повстання ревізіоністичних течій якраз на південному сході Европи має також свої глибші економічні причини. Ця економічна боротьба транспонована на політичне поле, дає дуже цікаве тло для цьогорічних травневих переговорів Малої Антанти.

Зенон Пеленський.

. . . .

На кінець ще кілька слів про лещетарів у Давоз. Це тії люди, що знають усі тайни зимна і світла.

Піц-кеш, чули таке, ні? Це тут недалеко сніжний верх такий, білий, цілий як мраморна статуя гордовитого бога.

У стіп його ночують вони у малій хатинці на соломі. Вітер співає звичайно щось монотонно-таємне серед криші і свідомість односте з природою проникає всіх.

Потому западає ніч тиха і божеська.

Дехто підслухує її шепотів на дворі, крадькома вихопившися із хати, щоби не побудити інших.

Там різьблений профіль нерухомих дерев, лещені, білі тіла гір і тайна місячного світла.

Поміж несупокійну, рухливу тінь і монолітний спокій світа людина просуває себе. Це оця противка у реченні, невідома математичного рівнання, незбагнене серед зрозумілого.

І простір виповняється тепер і рисує собі межі, а час затримує на хвилину свій шалений гін. У дзеркало світа глядить людина, шукаючи Бога, і находить себе.

Потім прокидається ясний, прозорий день

Начінають лещети і горбами, долинками ринуть у низ, у нетри світа, крутіж вітрів, уціловуються пяними устами у білий, пухнатий сніг у палких обіймах землі і людини.

А потому впадають мов ураґан у штивність готелевих сальонів з червоним полумям на щоках, живі, молоді, веселі.

З „Рідної Школи".

Правда про Організаційний Відділ „Рідної Школи".

На Загальному Зізді „Рідної Школи" дня 20 травня 1929. р. підніс один відпоручник неслушні і тенденційні заміти на адресу Організаційного Відділу „Рідної Школи". Наслідком того, що присутні на Загальному Зізді студенти як відпоручники студентського Кружка „Рідної Школи" ім. Петра Могили враз з частиною своїх приклонників перед вичерпанням дневного порядку покинули при співі демонстраційно салю Загального Зізду і тим самим довели до примусового його закінчення, — не прийшли до голосу записані відпоручники Кружків та організаційний референт Головної Управи „Рідної Школи" для фактичного спростування і річевого вияснення. — Тому отсею дорогою стверджуємо:

1) Значний зріст надзвичайних датків на початку біжучого адміністраційного року, які не допустили до фінансової катастрофи „Рідної Школи" — це діло широко розвиненої, доцільної пропаганди Головної Управи взагалі і Організац. Відділу з окрема та численних часописних статей з покликом допомоги. Це доказують отсі порівнання жертв, які вплинули в трьох перших місяцях 1927/28 і 1928/29 рр. до каси Головної Управи „Рідної Школи" а саме:

Місяці:	1927/28 р.:	1928/29 р.:
вересень	7.000.37 зол.	12.429.18 зол.
жовтень	8.336.45 „	23.048.74 „
листопад	10.238.49 „	15.303.44 „

В загальному за цілий 1927/28 р. вплинуло жертв до каси Головної Управи 231.489,05 зол., а від 1. IX. 1928 — 30. IV. 1929 с. є за вісім місяців 1928/29 р. вплинуло 235.418.35 зол., отже 3.959.30 зол. більше.

Зріст Кружків і членів „Рідної Школи" представляється ось як:

Стан:	Кружків:	Членів
з дня 31. VIII. 1928	393	23.520
з дня 30. IV. 1929	486	26.913

2) Що жертвенність в Америці на „Рідну Школу" зросла — це рівнож виключна заслуга службовика Організаційного Відділу як відпоручника Головної Управи „Рідної Школи".

3) Організаційних і люстраційних поїздок не можна було переводити, в таких розмірах, як це булоб потрібно — а то задля малого числа персоналу Організаційного Відділу (2 особи) та з причини фінансової крізи, яка не дозволяла навіть на покриття довжних учительських платень та на необхідну сплату невідложних довгів, головно в Касі Хорих та Пенсійному Інституті.

На загал Організаційний Відділ обходиться досі розмірно невеликими коштами в порівнанні до інших інституцій, які на організаційні і пропагандистичні цілі можуть призначувати відносне більші квоти. І так нпр. преліминар „Ревізійного Союзу Українських Кооператив" за час від 1. I. — 30. VI. 1929 р. на загальну преліміновану квоту 358.075 зол. призначує на організацію і пропаґанду 116.423.78 зол. (30 проц.), а за час від 1. VII. 1929 р. — 30. VI. 1930 р. на загальну квоту 878.199.15 зол. вставляє на організацію і пропаґанду 288.798.71 зол. (33 проц.).

Головна Управа „Рідної Школи" цього не в силі зробити і тому за 1927/28 р. на загальну квоту 422.494.34 зол. видано на організацію і пропаґанду тільки 18.099.16 зол. (4 проц.) вже враз з коштами подорожі делеґата до Америки.

Одначе Головна Управа „Рідної Школи" вповні свідома конечности *безпосереднього* контакту з провінцією і цей контакт буде наладнаний в міру фінансової спроможности.

Не можна нехтувати необхідну в такій інституції бюрову працю, а також велику пропаґандистичну акцію в пресі. Все це доцільне і конечне.

Одним словом Організаційний Відділ „Рідної Школи" при відносно малих засобах виконує свою важку працю з повною посвятою, зрозумінням справи і великими реальними успіхами.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ"

Ілля Кокоруда вр. голова — *Теодор Маргинець* вр. секретар.

Пасивність торговельного білянсу в Польщі.

Головний статистичний уряд Польщі уложив торговельний білянс за місяць квітень. Цей білянс дуже пасивний. До Польщі привезено 543.651 тон товарів на суму 321.134.000 золотих, а вивезено з Польщі 1.526.758 тон товарів на суму 214.319.000 зол. Таким чином у квітні Польща мусіла заплатити за чужі товари готівкою 106.815.000 зол.

Смерть Натана Левенштайна.

У вівторок, 21. ц. м. помер у Львові на удар серця в 71 році життя визначний представник асиміляції д-р Натан Левенштайн. Протягом останнього 35-ліття постать д-ра Левенштайна визначувалася на сірому фоні галицького життя — чи то як адвоката, чи як соймового й парламентарного діяча, чи як пропаґатора в словах і ділах асиміляторської ідеї.

Натан Левенштайн походив з рабінатської родини. До ґімназії ходив у Львові, університетські часи провів у Відні, Кракові і Липську. Як адвокат вславився своєю вимовою в карних процесах, особливо в процесі т. зв. „тернопільської Омлядіни" (кружок незалежницької польської молоді) за державну зраду. В 1895 р. з рамени торговельної палати ввійшов до галицького сойму. Належав до т. зв. польської демократії. До австрійського парляменту ввійшов в 1907 р. Постать д-ра Левенштайна остане в памяти сучасного покоління також з приводу жертв, які спричинив його вибір до австр. парляменту з дрогобицької (міської) округи.

Покійний був асимілятором чистої води і змагав до засимілювання жидівства в користі поляків. Був відомим адвокатом, знавцем податкових і фінансових справ, знаменитим бесідником з відтінком жидівського патосу. Молодий сіоністичний рух мав в ньому поважного противника. На українську справу дивився очима свого табору (як д-р Рутовський, бар. Баталія й ін.). Цей визначний представник жидо-польської буржуазії виявляв нахил до аристократизму. Передвоєнна Польща, яка користувалася його послугами в передвоєнній і воєнній добі (процес у Мараморошському Сиготі), зрезиґнувала з них після осягнення державности. Після 1922 р. покол. Левенштайн зійшов з овиду політичного й громадянського життя. Зрештою, його завдання було скінчене. Бо асиміляція, проти якої завзято боровся сіонізм, сама стала сутньою частиною т. зв. жидівського національного руху під проводом д-ра Райха.

Порозуміння в справі репарацій.

У париських політичних колах гадають, що репараційні знавці союзних держав, які на Зелені Свята працювали день і ніч над новою репартицією відшкодувань — дійшли до порозуміння. Сподівані приходи Міжсоюзного Банку підуть передовсім на вирівнання редукції, яку виконав Йонг у користь Англії, Бельгії й Італії. Редукція сплат, переведена Зл. Державами, має виносити 4 міл. нім. марок річно.

Сплата довгів — 24 роки.

Звіт Стампа і меморандум знавців держав-вірителів доручено Шахтові. Знавці держав-вірителів готові приняти: 1) пересічно річні сплати з титулу відшкодувань і довгів по 2 міліярди 50 міл. через 37 літ, 2) сплата воєнних довгів буде відбуватися через дальших 21 літ, 3) за банкноти (марки), видавані підчас окупації Бельгії признане буде Бельгії відшкодування, 4) незалежно від основного капіталу Міжнар. Банку сплат, заінтересовані держави, а передовсім Німеччина, зложать у Банку спец. вплати титулом уділу в його фондах.

—o—

Справа б. мін. Чеховича.

Дня 22. травня на господарському засіданні державного трибуналу під проводом президента найв. суду Супінського, при участи суддів: бувш. віцепрез. Тугута й адв. Богуцького розглядали зажалення, внесене обвинувачувачами з рамени сойму: пос. Ліберманом, Перацьким і Вижиковським у справі постанови слідчого судді Залеського, якою відкидає їх внесення на переслухання як свідків б. прем. Бартеля і б. мін. Юркевича. Держ. трибунал станув на становищі занятім суддею Залеським і не узглядиив зажалення обвинувачів.

Як зачувати, суддя Залеський вважає слідство покінченим, а дальші внесення обвинувачів могли би спричинити їх доповнення. Коли це не станеться, треба сподіватися замкнення слідства та розписання публ. розправи проти бувш. мін. Чеховича перед державним трибуналом на половину червня. Колиб розправа не відбулася в червні, то могла би відбутися щойно у вересні, а то з причини літніх ферій.

—o—

Коли поліцай може стріляти?

Польське мін-ство внутрішніх справ оголосило приписи, коли старшини і рядовики поліції можуть стріляти. Ужиття зброї згідно з тими приписами є оконечним засобом недопустити до виконання проступку, наскільки всі інші засоби, як обезсилення проступника, наложення ланцюшків і т. д. будуть безуспішні. Постанова покористовуватися зброєю повинна основуватися на холодній розвазі, при чому поліцаєві не вільно забувати, що ужиття зброї це засіб примусовий, який слід приноровити в оконечному випадку. Ужиття зброї мусить попередити упімнення, а лише у виїмкових випадках, коли упімнення неможливе, можна вжити зброї після одноразового остерігаючого вистрілу у повітря. Приписи устійнюють, що поліцай може покористуватися зброєю лише тоді, коли проступок загрожує життю його або іншої людини, публичному або приватному майну, при чому зазначено, що ужиття зброї не має за мету відібрати життя проступникові, лише його унешкідливити. Дальші приписи нормують умовини користування зброєю в густій товпі людей, умовини ужиття зброї неумундурованою поліцією. Вкінці подані проступки, які уповажнюють користуватися зброєю. Коли при ужитті зброї наступило зранення, поліцай має доставити негайно лікарську поміч або сам поспішити з поміччю. Для ствердження чи зброї вжито згідно з приписами, мається проти даного поліцая вести слідство. Приписи ці входять у життя з днем 23. травня ц. р.

—o—

Девей іде у Румунію.

Фінансовий дорадник Польського Банку Девей з кінцем травня поїде у Букарешт, щоби зазнакомитися з фінансами й економічним положенням Румунії. Гостині Девея в звязи з останньою гостиною мін. Квятковського господарські кола приписують поважне значіння.

—o—

Літна сесія фр. парляменту.

Після 6 тижневих ферій французький парлямент вертає до праці в четвер 23. травня. Літня сесія потреває до кінця липня. На порядку дня м. і. сплата Америці за повоєнні запаси, набуті арештованим б. мін. Кльоцом. Участь пос. Блюма у парляменті є заповідю опозиції проти Поанкаре.

—o—

НОВИНКИ

— **„Łemko" redivivus.** Появилося по піврічній перерві нове число „Лемка", „письма для народа", видаваного в лемківсько-польському жаргоні латинським правописом у Кракові Стефаном Коссом, організатором „Червіньско-Руської Згоди". Редакція „Лемка" обіцює видавати свій органчик точно що-місяця, а свою програму представляє так: „Лемко" є письмом щиро хлопським і боронить лемків перед українським наїздом і перед тими, що на нас спровадили Талергоф"... В числі, що появилося отсе за квітень, є стаття „Што народ ма з сейму?", декілька нецікавих заміток (м. ін. замітка п. з. „Зміна ржонду") і кілька дрібних новинок. На першій сторінці „Лемка" є малюнок, „што представят хвопского генерала Косцюшка, котрий то зробіл революцію преців наїздникам нашой Отчиник". В такій шаті і з таким змістом вибирається краківський „Лемко" на підбій Лемківщини. Шкода грошей і заходу!

— **Курці здивовані.** За одну ніч тютюн подорощав від 20 до 30 проц. Ця підвишка не була би така прикра для курців, якби вони бодай знали про це заздалегідь і підготовлялись до цього удару довший час. Але так... Деякі часописи питаються наївно: чому дирекція тютюневого монополю ввела таку підвишку, так сказати, „контрабандно", не попередивши про неї? З ощадности, щоби курці не зруйнувались і не накупили тютюну перед підвишкою за всю свою пенсію, за все своє рухоме та нерухоме майно.

— **Михайло Голинський** співає в неділю, дня 26. травня ц. р., на сцені львівського міського великого театру в опері „Паяци" партію Каня.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні.** На 24-го заповіджений там відчит німецькою мовою д-ра Степана Смаль-Стоцького: „Основна співучасть українства в славянознавстві", а на 26-го відчит нім. мовою проф. Д. Дорошенка: „Шевченко, великий національний поет України".

— **Концерти д-ра В. Тисяка** відбудуться дня 25. травня (субота) в Дрогобичі (саля „Сокола") і в Бориславі в неділю, дня 26. травня в салі „Народнього Дому" (кінотеатру).

— **Новий український орган на Буковині.** В квітні став виходити в Чернівцях новий український тижневик „Борець", орган партії українських працюючих Румунії „Визволення". Видає цей орган Іван Стасюк. Зі змісту тих чисел, що до нас наспіли, виходить, що „Борець" є чисто-інтернаціонально-марксистським органом. В своїх статтях і замітках виступає „Борець" якнайрізкіше проти українського соц.-демократичного органу „Боротьба", що виходить теж у Чернівцях.

— **Родинні трагедії.** Машиновий помічник при львівських броварах І. Яновський не міг дати собі ради з жінкою, зятем і донькою і найшов спосіб, як їм досолити: підпалив власну хату соломою. Тепер буде мешкати на самій соломі, не у власній хаті. — На вул. Кохановського 83 сторожиха Анна Чабан посварившись із мужем пробила йому живіт ножем.

— **Жіноцтво і алькоголь.** Міністерство праці у Варшаві видасть небавком розпорядок, який заборонятиме підприємцям усіх заведень, де продають алькоголь (отже і ресторанів), мати в себе кельнерок. Наскільки нам відомо, досі такий розпорядок не істнує ні в одній державі. Наслідком цього тисячі дівчат утратить посади.

— **Після матури найкраще до війська.** Новий закон про військову службу дозволяє відкладати її не пізніше як до 23 року життя. З огляду на те, що до цього віку нелегко молодим людям скінчити початі студії, більшість із них буде приневолена їх переривати одним роком військової служби. Тому-то директори гімназій дістали від міністерства освіти обіжник, який пригадує, що слід радити всім матуристам зголошуватись до військової служби на охотників, заки почали університетські студії.

— **Ріжні вістки.** Французький міністр освіти, письменник Ерріо, вибраний надалі бурмистром Ліону. — З Осльо вибрався у подорож довкола світа корабель „Амундсен", який буде зупинятись у всіх пристанях і збиратиме гроші на будову памятника для звеличання норвеського дослідника. — Літак „Форт Уорт", що має в стейті Тексас побити рекорд довжини лету, тримався у воздусі 36 годин. — Бернард Шов приїхав до Бріоні і приглядається ріжним спортовим вправам у товаристві відомого американського боксера Таннея. — Скрипач Губерман, що приїхав на концерти до Ленінграду дістав пропозицію, щоби замісць грошевого гонорару приняв ріжні твори мистецтва. — У Льондоні помер колишній премієр Джордж Розбері, один із провідників лібералів, у 89 р. життя. — Міська рада Ню Йорку подає до відома офіціяльно, що 212 тисяч дол. жде в державній касі урядовців, які забули за минулий рік узяти собі платню. — Професор париського університету Лярю пропонує, щоб назву париської ріки „Сена" змінити на „Йонна", тому, що фактично Сена впадає в Йонні, більшій ріці, яка є покривджена. — У Парижі щезла вдова відомого письменника Капі; вона була в нужді і імовірно скінчила самогубством.

— **Ідемо вперед.** Наш земляк д-р Амброзій Кібзей лікар з Дітройту, що приїхав до Львова і до Відня на кілька місяців доповнюючих студій по шпиталях і клініках, зазнав підчас своєї подорожі з Америки приємної почести. На кораблі „Іль де Франс" давали, як це звичайно буває, концерт на дохід вдів і сиріт по моряках, що згинули на морі. На цьому концерті кількасот пасажирів І-ої кляси вибрали провідником цього свята д-ра Кібзея. Цей маленький, зрештою маловажний факт, вказує на один факт ширшого значіння для нас: що є вже у нас земляки, що своєю поведінкою і загальним вражінням у силі зєднати собі симпатії між ріжношерстою міжнародньою публикою. Якби д-р Кібзей не був американцем, то можна би з цього приводу сказати: ми европеїзуємося...

— **Чудесний рятунок.** У місті Ґродзіск вийшла в поле селянка Марія Осецька садити бараболю. Підчас її роботи, 6-літній її синок відійшов від неї і ввійшов на залізничий шлях, де бавився камінцями. Небавком надіхав поїзд. Мати оглянулась і побачила дитину далеко від себе. Не було вже часу добігти і спасти її. Мати впала зі зворушення без тями. Коли прокинулась, побачила, що поїзд, переїхавши місце, де стояв її синок, стоїть на шляху, а згодом і синка. Хлопець так як сидів в останній мент упав животом між шини і спокійно перележав, заки поїзд не переїхав над ним. Поїзд і не торкнув його.

— **Американські новини.** Кулідж почав писати (диктувати), свій життепис 20. березня і незабаром його скінчить. Його помістить журнал „Космополітен". — На другий рік буде спис населення, який переводиться що 10 літ. Перша конскрипція в 1790 році виказала була 3,929.214 душ в Америці. Остання в 1920 р. була виказала 105,710.620 душ. Нарік перейде 120 міліонів. Річно зростає число населення в Злучених Державах на 1,400.000 душ. — Федеральний уряд Злучених Держав видав за 9 літ на прогібіцію 300 міліонів долярів. До цього не вчислені видатки стейтів і міст. — В Ню Йорку приготовляє професор Шатвелл видання історії світової війни. Досі вже складено 108 томів, а всіх буде 150. — Дня 21. травня відбулося удане бомбардування Ню Йорку воєнними літаками. На папері Ню Йорк вийшов знищений, але позатим ніхто не потерпів на „бомбардуванню". — Комісар нюйорської поліції Велен каже, що в Ню Йорку є 32.000 шинків. Філядельфійський денник „Інквайрер" питається: „А чомуж він їх не позамикає? Коли не знає як, то нехай приїде подивитись до Філядельфії".

— **Справлення похибки.** У дописі з Луцька п. н. „Рідна Хата" зайшла друкарська похибка. Замісць: **М. Ковальський** — там надруковано: М. Ковалевський.

З судової салі.

КРІВАВІ ПОДІЇ В БАТЯТИЧАХ ПЕРЕД СУДОМ.

В середу 22. травня ц. р. промовляли вже оборонці. Вони виказували у своїх промовах невинність обвинувачених селян і селянок та збивали тези акту обвинувачення, аналізуючи при тому докладно поведення батятицьких селян у трьох критичних днях.

Промови оборонців.

Перший забрав слово обор. **д-р Михайло Заяць.** Він у своїй дуже річевій промові заналізував соціяльно-економічну основу страйку батятицьких селян, який закінчився для них так трагічно. Лише крайня нужда селян і нечуваний визиск їх праці зі сторони фірми тартаку в Камінці Струмиловій приневолили їх застрайкувати, аби в той спосіб добути підвишку платні для себе. Тому концепція прокуратора, що страйк батятицьких селян має виключно політичний характер і що він є лише наслідком агітації кількох осіб, не видержує ніякої критики, як про це проречисто говорять зізнання самих свідків, батятицьких селян. Далі д-р Заяць висказує своє здивування з тої причини, що на лаві обвинувачених знайшлася лише менша частина виновників сумних інцидентів у Батятичах, а не сидять ті люди, які спричинили кровопролиття. Держава, яка стоїть на становищі правного ладу — каже він — не може і не сміє робити ніяких ріжниць і повинна саджати на лаву обвинувачених кожного, хто ломить закон, а до того ще самовільно. Опісля д-р Заяць висвітлив докладно ті способи, якими послуговувався Зіманд, співласник тартаку, аби лише зломити страйкову

Програма радіо.

Субота 25-го.

Льондон (358). 22·15 Оперетнова програма.

Париж (1744). 19·35 Пате.

Берлін (475,4). 16·30 Концерт орхестри.

Відень (519,9). 20·15 Веселий вечір.

Давентрі (482,3) 23·30 Концерт балад.

Мілано (504,2). 19·00 Джезбенд. 20·30 Концерт творів Тості.

Будапешт (545). 10·35 Концерт еспанської музики. 23·00 Циганська музика.

Лайпціг (361,9). 20·30 Оперетка „Коли небо все у скрипках".

Прага (343,2). 22·00 „Бенсоар месіє Пантальо" комічна опера.

Ленінград (1000). 19·00 Оперетка.

Москва (1442,3). 19·00 Опера або оперетка.

(1442,3). 10·30 Музика російських композиторів.

Київ (775). 19·30 Легка музика.

Харків (1680). 16·30 Концерт. 18·30 Фантазії з опер.

Варшава (1395,1). 20·30 „18 доньок на відданні" оперетка. 23.00 Музика до танців.

Познань (339,8). 22·30 Музика до танців.

акцію селян. Він то пропонував обв. Василеві Лігашевському, громадському радному, 50 долярів як хабаря на те, аби приєднати собі його. Але йому в тому випадку не вдалося. Вкінці оборонець аналізував дуже докладно події в дні 11. січня ц. р. і виказував невинність, як батятицьких селян взагалі, так обвинувачених зокрема.

Опісля промовляв другий з черги оборонець, **д-р Т. Стефанович** з Камінки Струмилової. Він присвятив найбільше уваги в своїй промові критичній аналізі тез акту обвинувачення. Потім він виказував ріжні недомагання і недостачі в переведенні самого слідства, яке в кінцевім результаті не дало навіть вірного і ясного пляну ситуації в критичнім дні, себ-то 11. січня ц. р. А це справа немаловажна. Якби слідчий судля предложив був вірний плян ситуації критичного дня, тоді напевно бодай половина всіх обвинувачених не сиділаб нині на лаві обвинувачених. Далі оборонець збиває твердження прокуратора, що положення візників критичного дня було незвичайно важке і навіть грізне для їх життя. Якби таке було, то вже в дні 5. січня ц. р. мусілоб було прийти до кривавих подій і тоді поліція не була би спізнилася і не прийшла би вже по доконанім факті, тоб-то по скиненні дерева візникам на дорогу. Опісля обор. д-р Стефанович запевняє, що якби слідство поведено в напрямі концепції оборони, яка приймала, що вже по першій остерігаючій сальві поранено трьох селян, а не в напрямі відстрашення поранених — тоді напевно богато обвинувачених сиділоб нині дома. Після того обговорив він ще подрібно участь своїх клієнтів у цих прикрих інцидентах і виказував їх невинність на основі доказового матеріялу, зібраного протягом цілої розправи.

Вкінці забрав слово третій з черги обор. **д-р В. Старосольський.** У своїй знаменитій промові запустився він у теоретичні виводи і піддав основній аналізі приписи з §§ 87 і 81 к. з., під які прокуратор підтягнув поведення обвинувачених у дні 11. січня ц. р. Дальше він виказував, що ці приписи не можуть бути приноровлені до обвинувачених в критичному випадку, бо їх поведення не може підлягти кваліфікації по думці згаданих приписів карного закону з причини недостачі відповідних знамен злочину. Розправа абсолютно нічого такого не виказала, аби поліції грозила хоч би найменша загроза небезпеки життя, але навпаки. Поліція стріляла до селян щойно тоді, як уже психольогічно перейшла небезпека нападу на візників з деревом. Далі оборонець збиває тезу акту обвинувачення, що між батятицькими селянами було спільне порозуміння. Виказує незбитими аргументами, що величезна скількість батятицьких селян не прийшла на місце вчинку, але що це було навпаки. Трагічні події розігралися саме перед хатами деяких обвинувачених і вони мусіли вийти тоді на своє подвіря. Одначе це не є їх виною. Після того д-р Старосольський перейшов до подрібного розглянення вини своїх клієнтів.

На тому перервано розправу аж до пятниці, до 12. год. вполудне. В тому часі предс. Тертіль проголосить присуд обвинуваченим.

З життя наших установ.

Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові.

Дня 30. квітня ц. р. відбулися XV. Звичайні Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові, при доволі численній участи акціонарів.

Збори отворив і здав в імени Надзірної Ради звіт з діяльности Банку за минулий білянсовий рік през. Надзірної Ради д-р Кость Левицький.

Зі звіту видно, що Земельний Банк мимо неспритливих на загал економічних відносин іде в своїм розвитку поволі, але постійно і певно вперед. Білянс на день 31. грудня 1928. виказує майже на всіх рахунках зріст білянсових сум і свідчить про поважне побільшення і розширення фінансових операцій і круга діяльности нашого одинокого акційного Банку.

Банк уділював векслеві кредити головно селянам — на поправу і поширення їх господарств як також векслеві в біжучім рахунку кредити нашим ремісникам, промисловцям і купцям та причинювався таким чином до творення нових чи краще скріплювання вже істнуючих варстатів праці.

У 1928 р. зесконтував Банк 13.054 шт. векслів на загальну суму 9,237.156.17 зол. (в 1927 р. — 6,009.535.95 зол.). У білянсовому році 1928 викуплено 9.428 шт. векслів на квоту 7,387.118.13 зол. Отже векслевий портфель виказує з днем 31. XII. 1928 р. 3.626 шт. векслів на квоту зол. 1,850.038.04.

Поодинокі господарчі групи користали з цих кредитів в такому відсотковому відношенні: рільництво 55 проц.; кооперативи 25 проц.; торговля і промисл 10 проц.; інші 10 проц.

Коли взяти під увагу, що кредит, уділений кооперативам, йшов також майже в цілости на скріплення рільництва, то уділ його в кредитах пересунеться на 80 проц. Стан кредитів в біжучім рахунку виносив з днем 31. грудня 1928 р. квоту 625.062.97 зол., з чого більшість припадає на торговлю, промисл і дрібне ремесло, бо около 53 проц. цих кредитів. Кредитів як векслевих, так і в біжучих рахунках уділював Банк тільки у твердій валюті.

Касова готівка і суми до диспозиції в Банку Польськім і ПКО виносили з днем 31. грудня 1928 47.897.17 зол., а припас загряничних валют 4,109.929.45 зол., а це в наслідок вплати під сам кінець 1928 р. квоти 4,000.000 золотих на VI. емісію акцій. Вартість камениці при вул. Словацького 14. вставлена в білянсі квотою 414.800 зол.

Гіпотечних позичок не уділяв Земельний Банк в 1928 р., а в квоті 296.515.38 зол. міститься 350 несплачених давніх гіпотечних позичок. Квота та покривається з виданими Земельним Банком Гіпотечним Заставними Листами, які є в обігу.

В довжнім стані Банку виносять власні капітали: акційний 1,000.000 зол., запасні 137.363.82 зол., а коли додати вплату на VI. емісію акц. капіталу 4,000.000 зол., то це дасть разом 5,137.363.82 зол.

Доплив свіжого так значного грошевого засобу не міг ще унагляднитись у білянсовім висліді за 1928 р., бо вплинув доперва при самому кінці 1928 р.

Вклади ощадности виносили з днем 31. XII. 1928 р. 2,469.187.72 зол. Тут належить з задоволенням підчеркнути, що рахунок цей виказує з року на рік значні прирости. І так: 31. грудня 1925 р. вклади виносили 339.428.46 зол.; 31. грудня 1926 — 990.098.82 зол.; 31. грудня 1927 — 1,712.256.49 зол.; 31. грудня 1928 — 2,469.187.72 зол.

Вклади є майже в цілости у твердій валюті. З приводу значнішої готівки обнизився стан ресконту в Банку Польськім з днем 31. XII. 1928 р. до квоти 168.383 зол.

Зиск брутто за 1928 р. виносить 384.007.62 зол., а по відчисленні заплачених відсотків, адміністраційних коштів, податків і ріжних, остає зиск нетто 15.815.65 зол. Такий невидатний вислід спричинили значно збільшені адміністраційні кошти, які в 1927 р. виносили квоту 96.217.43 зол., а в 1928 р. 172.781.92 зол. і заплачені податки, які в 1927 р. виносили 31.693.02 зол., а в 1928 ро. 67.237.11 зол.; вкінці вище наведена обставина, що значна частина вкладів, як також вплата на підвишку акційного капіталу вплинула доперва під кінець 1928 р.

Повищий звіт приняли Загальні Збори до відома, затвердили білянс за 1928 р. та уділили Управі Банку абсолюторію.

З чистого зиску приділено 10 проц. до загального резервового фонду т. є. 1.581.57 зол., а решту в квоті 14.234.08 зол. перенесено як зиск на 1929 р.

До Надзірної Ради вибрано о. мітрата Тита Войнаровського, о. крил. д-ра Івана Лятишевського і д-ра Юліяна Савчака.

З театру.

Михайло Голинський у „Тосці" на сцені Великого Міського Театру.

Вчора мали ми нагоду по році почути знов спів нашого оперового артиста Михайла Голинського по його повороті з Харкова на сцені львівського театру. Голинський відтворював партію Кавардоссі. Співав її по майстерськи. Його голос став, здається, ще кращим і милішим. Про нього можна писати тільки в суперлятивах. Помітний у Голинського також значний поступ у сценічній акторській грі. Тому не дивно, що публика оваційно витала нашого співака по кожному акті та оплескувала навіть у середині гри. Особливож відома арія на початку третього акту, відспівана Голинським дійсно по майстерськи і з великим чуттям та драматизмом, зробила на слухачів величезне враження, а ураган оплесків безпосередньо по її відспіванні був належною нагородою за неї для артиста. Публика завзято домагалася її повторення, але це не сталось.

Гідною партнеркою М. Голинського в титуловій ролі була п-ні Плятівна. Партію Скарпії співав п. Циганік. Вона вийшла доволі бліда. Диригував п. Лерео. У театрі переважала українська публика.

В.

Дописи.

ЛУЦЬК. (Збори „Українбанку"). В неділю, дня 12. ц. м. відбулися річні збори Українського Кооперативного Банку в Луцьку. Збори були нечисленні. Переважали мешканці міста, хоч і ті явилися в невеликій кількости. На порядку денному було: справоздання дирекції та надзірної ради, деякі зміни статуту, регуляміни для дирекції і надзірної ради, затвердження купівлі землі на передмісті „Красне", відкриття філій „Українбанку" в м. м. Колки й Олика і т. ін. Зацікавлення зборами викликало питання: як стоїть Банк після вимовлення йому кредитів Рільним Банком. Те, що побачили „регіоналісти", які закладають свій хрунівський Банк, перейшло всякі сподіванки. Діяграми й цифри їх переконали, що наше селянство в своїй свідомости швидко росте й вміє оцінювати такі факти як вимовлення кредитів. Відповідь селянства була тиха, але красномовна: з цифр за 5 міс. ц. р. яскраво було видно, що після того, як Рільний Банк відтягнув кредит, селянство збільшило вклади, й як загальний оборот, так і позички відразу зросли. Виявилося також, що селянство чудово вміє оцінювати блудні стежки „ріднохатівців". Кандидатуру на члена Надзірної Ради одного з колись поважаних громадян, тепер „ріднохатівця", селяни провалили. Селянство дало до зрозуміння, що хто не з народом, того нарід відкидає.

Луччанин.

Зі спортового життя.

Україна-Погонь (Стрий) 2 : 3 (2 : 1).

Як у минулому, так і в цьому році приноровила стрийська Погонь супроти України гру брутальну і небезпечну. А все те йшло тим лекше тому, що суддя п. Брах зі Станиславова давав цілковито волю диким інстинктам змагунів Погоні, в наслідок чого кількох грачів України потурбовано так, що вони мусіли піддатись лікарській опіці. Тому, що Україна внесла в цій справі широко умотований протест до компетентних чинників, які, маємо надію, дадуть сатисфакцію нашій дружині (як це було в минулому році по змаганнях з Екраном), здержуємося покищо від всяких дальших уваг на цю тему.

Щодо гри, то в першій половині Україна мала перевагу над противником і провадила 2 : 1. Щойно в другій половині противник, приноровивши брутальний спосіб гри, переміг, впакувавши ще двічи мяч у ворота України. Голі для України стріляли: Мурський з вільного і Лисик з вільного (добив Кобзяр).

Лист до Редакції.

До Хв. Редакції „Діла" у Львові.

Прошу ВПоважану Редакцію ласкаво умістити на сторінках „Діла" слідуючий лист:

Не маючи можливости відписати особисто на всі телеграфічні й листовні поздоровлення з нагоди великодних свят та вислови співчуття й протесту проти кинення на мене варшавською митрополією анатеми, — цею дорогою приношу сердечну подяку всім, хто в цю критичну хвилю засвідчив нашу ідейну єдність, підкреслюючи правоту і святість нашої національно-церковної справи та свою незломну волю боротися далі за рідну Українську Церкву, хоч би на тім шляху прийшлося скласти ще нові жертви. Зосібна дякую за цю моральну підтримку нашому духовенству, яке мимо рішучої заборони Синоду не тільки не боїться держати зі мною живий звязок, але й отверто осуджує нерозважний вчинок митр. Дениса. Глибоку радість справили мені й протести селянства з Володимирщини, з моєї рідної Кременеччини (зокрема телеграма від навіть незнаної мені громади з Бережанки) та з усіх кінців Волині, як також від української громади в Брюсселі, української кольонії в Пьотрокові, українських пластунів з Галичини та від наших громадян з ріжних сторін Польщі і з поза кордону.

Вірю, що така однодушна постава українського громадянства і преси є найкращою запорукою нашої остаточної перемоги та доказом живучости українського церковного руху.

Д-р Арсен Річинський

у Володимирі Волинському
17.V. 1929 р.

Жертви на оселю робітників пера.

ВИКАЗ ч. 17.

На заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка" зложили на оселю українських робітників пера: 275) інж. Юліян Павликовський Львів — 20 зол., 276) Степан Скоробогатий, Львів — 10 зол., 277) о. Маріян Клодзінський, Путятинці — 10 зол., 278) о. Орест Солтикевич, Улюч — 10 зол., 279) о. Р. Зарицький, Вікно — 5 зол., 280) д-р М. Пушкар, Ланьцут — 3 зол., 281) о. Ізидор Глинський, Бушнів — 5 зол., 282) Теодор Пилипівський, Познань — 5 зол., 283) Анна Дембицька, Заліщики — 10 зол., 284) М. Базник, Вронів — 10 зол., 285) Іванна Посацька, Ряшів — 7 зол., 286) д-р Теофіль Гвоздецький, Липиця Дол. — 5 зол., 287) о. Матій Попович, Павлів — 10 зол., 288) інж. Р. Яців, Пільзно — 3 зол., 289) інж. М. Чорний — 10 зол., 290) інж. Шматера, Перемишль — 5 зол., 291) д-р М. Хробак, Перемишль — 5 зол., 292) Евген Борис, Перемишль — 5 зол., 293) Яків Попель, Перемишль — 5 зол., 294) О. Ярошевич, Перемишль — 5 зол., 295) д-р Володимир і Ельза Загайкевичі, Перемишль — 10 зол., 296) Т. Голійчук, Перемишль — 8.90 (1 ам. дол.), 297) Федевичі, Перемишль — 5 зол., 298) Мелянія Бордун — 5 зол., 299) М. Сітницький, Перемишль — 5 зол., 300) Степан Татух, Перемишль — 5 зол., 301) Ем. Кадайська, Станиславів — 20 зол., 302) д-р Гриць Гарматій, Теребовля — 20 зол., 303) д-р Сава й Анна Никифоряки, Станиславів — 10 зол., 304) Олена Крушельницька, Станиславів — 5 зол., 305) Франц Ковальський, ветер. лікар, Станиславів — 25 зол., 306) Секція Студенток Краків — 15 зол., 307) о. Ол. Хтей, Доброгостів — 5 зол., 308) Кооператива „Єдність", Стебник — 10 зол. (і кличе всі кооперативи дрогобицького повіту), 309) о. Петро Микелита, Стебник — 10 зол., 310) д-р Теодор Жолнірчук, Броди — 30 зол., 311) інж. Петро Яремкевич, Ужгород — 100 ч. к., 312) Українська Громада в Берні (дохід зі свята Шевченка) — 200 ч. к., 313) Олекс. Горуцький, Львів — 1 зол.

Жертви проситься пересилати і складати в Земельнім Банку, Львів, Словацького 14, або в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10, II. пов.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 15. травня ц. р. заснув тихо без мук і страждань смертним сном визначний громадянин-патріот, парох Смолина коло Немирова, о. **Омелян Гриневецький,** у 76 році життя, по 50-літній праці для своєї нації. Під його проводом оснувалися і розвивалися всі національні установи в окрузі майже до останніх часів, поки лиш стан його здоровля на це дозволяв. Перший основник заможньої нині кредитової кооперативи „Віра" та „Народнього Дому" в Раві Руській, сповняв він цілих 24 роки почесний, але не завсіди легкий уряд голови надзірної ради у першій установі та голови виділу у другій. А коли фізична неміч не дозволяла йому більше сповняти функцій в цих урядах, пошановано його працю й заслуги подякою від загальних зборів „Віри" та почесним членством „Народнього Дому". При дуже численній участи громадянства та при поголовнім плачу парохіян за своїм самаритянином-лікарем, опікуном і дорадником передано дня 17. травня цю патріярхальну постать рідній Матері-Землі. В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер 23-го, г. 7·30 веч. „Остання новість", комедія Бурдета (премієра).

Пятниця 24-го, г. 7·30 веч. „Леді Шік", оперетка.

Субота 25-го, г. 3·30 попол. „Твардовскі на Кшеньонках".

Субота 25-го, г. 7·30 веч. „Остання новість".

Малий Театр:

Четвер 23-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Пятниця 24-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Субота 25-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Кіна.

„Апольо": „Хатина дядька Томи".

„Кольосеум": „Таверна тисяча насолод" і Ж. Верна „Діти кап. Гранта".

„Лев": „Мадам Рекаміє".

„Люна": „Ас-Каро" (всі серії).

„Марусенька": „Сповідь жінки" і „Весела війна моряків".

„Оаза": „Неборак".

„Палас": „Гегенна пасербиці".

„Пан": „Могила серед ледників".

„Пасаж": „На жовтих водах Янг-Це-Кянгу".

„Уціха": „Любки" (Вільма Банкі).

„Фатаморгана": „На провесні (Жеромського).

„Химера": „Наречений з дансінгу".

Присилайте передплату!

✝

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за упокій душі бл. п.
Д-ра Володимира
Бачинського
відправиться в суботу дня 25. ц. м. о год. 8. рано в Волоській Церкві при вул. Руській.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В Ржевницях коло Праги (в Чеськословенській республіці) істнує Українська Гімназія. В цьому (1928—29) році були такі класи: друга, третя, четверта, пята, шеста й осьма. Гімназію засновано для дітей емігрантів. Можуть учитися діти й не-емігрантів з Галичини й Волині, але на свій кошт. При гімназії є інтернат, де діти сплять і харчуються. Діти бідних емігрантів дістають усе (помешкання, їжу, одяг, то-що) безплатно, а діти заможніщих емігрантів і не-емігрантів дістають усе за плату (250 к. ч. місячно). Навчання в гімназії безплатне. В шкільнім році 1929—30 відкривається ПЕРША кляса. Для вступу до цієї кляси діти мусять мати не менш десяти років (ті, що народилися в 1919 р. байдуже, чи в січні чи в грудні). До прохання треба додати: метрику, свідоцтво про маєтковий стан родичів. Крім того, Дирекція зазначує, що в гімназії можуть учитися лише діти, що мають дозвіл на перебування в Чеськословенській республиці. Отже треба завчасу про цей дозвіл подбати. Прохання треба подати найпізніше до дня 15 червня ц. р. — **Д-р Артимович,** директор. 2076 1—1

Ширіть наш часопис!

Дня 2. червня 1929 р. відбудеться в Коломиї повітове свято Філії Сільського Господаря. Порядок свята подадуть афіші. Просимо як найчисленніше явитися. 2079 1—2

Попис елевів вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (скрипкова кляса проф. О. Москвичева) відбудеться в четвер дня 23. травня ц. р. о год. 7·30 вечер в великій салі Муз. Тов-а. Програма в ціні 50 сот. служить як вступ. 2072 2—2

Двацятилітній поматуральний товариський з'їзд товаришів (-ок) української гімназії з 1909 року в Перемишлі відбудеться дня 30-го травня 1929 року збірка о год. 8. рано в катедральній церкві. — Зголошення надсилати на адресу: Михайло Федевич — Перемишль, вул. Коперника ч. 96. — **Комітет.** 2075 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЯМНА біля Яремча станція в місци в лісистій околиці над Прутом — заслонена від півночи високими горами — пансіон п. Струмінської — сонячні кімнати — добірний харч — теніс — прогульки в гори — автобуси на місци — опіка над дітьми. Ціни уміркованi в першім сезоні. — Зголошення слати в травні Львів, вул. Мурарська ч. 18а а в червни до Ямни, почта Яремче. 2055 1—1

ПРИЙМУ місце до управи домом. — Зголошення „Марія", до Адміністрації „Діла". 2077 1—1

ВСІЛЯКІ годинникарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1366 а) 30—?

БУГАЯ річного сіментальської породи від дуже молочної корови негайно продасть Ю. Карпінський, Гаї нижні п. Дрогобич. 2074 2—2

ПОТРІБНА особа до провадження кухні, адреса А. Лагода, Дубровиця п. Янів к. Львова. 2073 2—2

ГОДИННИК ВАШ буде найлучше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха,** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б [illegible]

ПОРОХІВНИКИ, охоронні плащі, робітничі убрання, комбінези, одинокe джерело: „Gallium", вул. Вірменська ч. 3. Телеф. 54—24. 2041 1—1

РУТИНОВАНИЙ конципієнт д-р прав глядає місця від дня 1. червня ц. р. — Ласкаві зголошення в Адміністрації „Діла" під „Конципієнт". 2071 2—2

ГАРНІ, залісені парцелі під будову на продаж у Зимній Воді. — Близша відомість вул. Павлинів ч. 17. у інж. Манастирського. [illegible]

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 **Пересвітлення Рентгеном.** 17—?

Подяка.

Підписані складають отсим Впов. Пану Послови Д-рови Степанови Барановови, адвокатови в Тернополі щиру подяку за успішну і безкористну оборону їх перед окружним судом у Тернополі в виточенім проти них процесі за [illegible] дження листопадового віча в селі [illegible] році, скалатського повіту. — Копичинці дня 17. мая 1929 року. — **Ярослав Богачевський, Іванна Богачевська, Юліян Божівський.** 2078 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.